

Situering :

Het Agentschap Natuur en Bos (ANB) van de Vlaamse overheid beheert in het Silsombos een oppervlakte van 106 hectare. Al deze gronden liggen op het grondgebied van de gemeente Kortenberg. Op basis van een grondige inventarisatie werd voor deze gronden een natuurbeheerplan opgemaakt voor een periode van 24 jaar. De bijbehorende toegankelijkheidsregeling is naast de eigendommen van het Agentschap Natuur en Bos ook van toepassing op de eigendommen van Natuurpunt in het Silsombos, verspreid over de gemeenten Kortenberg en Kampenhout.

Als laatste fase voorafgaand aan de formele goedkeuring van het beheerplan volgt nu een publieke consultatie van zaterdag 19 februari 2022 tot en met maandag 21 maart 2022.

Opmerkingen en/of bezwaren kunnen in deze periode schriftelijk of per e-mail gericht worden aan Vlaamse overheid, Natuur en Bos, Afdeling Adviezen en Vergunningen Vlaams-Brabant:

ANB, Adviezen en Vergunningen Vlaams-Brabant
Diestsepoort 6 bus 75
3000 LEUVEN
aves.vbr.anb@vlaanderen.be

Commentaar:

Het is opvallend dat het voorliggende beheerplan Silsombos van ANB met geen woord rept over de nabijheid van de luchthaven en stikstofdepositie. Enkel in de verkenningsnota staat er één kleine passage over de mogelijke uitbreidingsplannen van de luchthaven

- De neerslag van stikstof op natuurgebieden staat momenteel sterk in de aandacht. We verwijzen naar het kersverse Stikstofakkoord van de Vlaamse regering. De maatregelen om deze neerslag te voorkomen, vallen uiteraard binnen ander beleid (Programmatische Aanpak Stikstof). Maar het duidelijk benoemen van deze effecten en de verwachte consequenties voor het beheer van dit waardevol natuurgebied zou een serieuze meerwaarde betekenen voor dit rapport.
- De nabijheid van de luchthaven waarover met geen woord wordt gerept in dit beheerplan, is wellicht dé belangrijkste negatieve omgevingsfactor die een serieuze impact heeft op het natuurgebied Silsombos. Los van het feit dat als de uitbreidingsplannen van de luchthaven doorgang zouden vinden - ze staan opgelijst in hun Masterplan 2040 - de negatieve impact nog een heel stuk groter wordt. De luchthaven breidt dan net uit richting Silsombos en het is vrij duidelijk dat - om maar één ding te noemen - door de aanleg van bijkomende banen (en een pak beton) in het "Groot veld" (tussen de luchthaven, Erps-Kwerps en Nederokkerzeel), de waterhuishouding van Silsombos wordt verstoord. Maar nu al zorgt het overvliegen van het Silsombos op lage hoogte tegen een ritme van "per drie minuten een vliegtuig", ervoor dat dit waardevolle gebied extra stikstof, fijn stof en ultra fijn stof te verwerken krijgt. Een eventuele verlenging van de baan 25L/07R die op het Silsombos gericht is, zou ervoor zorgen dat vliegtuigen aanmerkelijk lager vliegen dan nu het geval is. Dit zal

leiden tot én een verhoging van de stikstofneerslag, én een verhoging van de neerslag van fijn en ultrafijnstof én ook van geluidsoverlast (met name met het oog op de recreatieve functies). Deze negatieve effecten laten zich nu vanzelfsprekend ook reeds gelden in het Silsombos. Dat uit zich ondermeer in de grote aanwezigheid van bramen en netels. Uiteraard is het moeilijk om de exacte effecten te bepalen op het beheer van het gebied, maar het lijkt nogal evident dat de aanwezigheid en de negatieve invloed van de luchthaven moet vermeld worden in het beheerplan.

- De Europese regelgeving vereist dat in Natura 2000 gebieden de achteruitgang van leefgebieden (habitats) wordt voorkomen en dat op termijn de Europese natuurdoelen worden gehaald. Een belangrijke belemmering om deze doelen te halen is de stikstofdepositie. In Nederland wordt uitvoerig onderzocht wat de invloed is van stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden.

“De kwaliteit van Natura 2000-gebieden kan op verschillende manieren negatief worden beïnvloed. De volgende drukfactoren worden onderscheiden: versnippering, verdroging, vermesting, stikstofdepositie, verstoring en verzuring. Luchtvaart heeft via twee drukfactoren potentieel negatieve effecten op Natura 2000-waarden: stikstofdepositie en verstoring (met name door geluid). Uit het beleid komt naar voren dat overige effecten (zoals een groter fysiek ruimtebeslag door nieuwe voorzieningen) niet aan de orde is.”

Zie

[Invloed van luchtvaart op Natura 2000-gebieden | planMER Luchtvaartnota \(royalhaskoningdhv.com\)](#)

[Stikstof in de luchtvaart \(omgevingswet.net\)](#)

[Stikstof in de luchtvaart - Omgevingsweb](#)

Nederlands Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium, Stikstofberekeningen luchthavens - Ten behoeve van de programmatische aanpak stikstof

- We verwijzen verder naar de [uitstoot van ultrafijnstof](#) op basis van de studies van het VITO in opdracht van VMM (Peters J., Berghmans P., Van Laer J., Frijns E., UFP- en BC-metingen rondom de luchthaven van Zaventem, Eindrapport, 2016 en Wouter Lefebvre, Tomas Crols, Marlies Vanhulsel, Bino Maiheu, Modelling van ultrafijn stof door luchtverkeer en wegverkeer rond Brussels Airport, 2019.)
- Deze studies tonen aan dat de luchthaven in belangrijke mate bijdraagt aan de UFP-concentraties in de omgeving.

“In de omgeving van Brussels Airport is er ook een significante bijdrage van luchthavenactiviteiten aan de UFP-concentratie. De bijdrage neemt af met de afstand tot de luchthaven, maar de effecten zijn meetbaar tot op minstens 7 km van de luchthaven. Er is een duidelijk verband tussen het aantal vliegbewegingen, de windrichting en de UFP-concentratie die op een bepaald punt in de omgeving van de luchthaven wordt waargenomen.”

Conclusie : bezwaarschrift

Het is onbegrijpelijk dat een Vlaams Agentschap als Natuur en Bos met geen woord rept over de mogelijke schadelijke gevolgen van de luchthaven op het natuurgebied van Silsombos. Indien ABN echt overtuigd is dat er geen schadelijke impact is laat ze het dan ook expliciet bevestigen en staven. Simpelweg zwijgen hierover is schuldig verzuim.

Men zou kunnen tegenwerpen dat een beheerplan op dit punt géén bindende uitspraken moet doen. Nochtans is het wel degelijk redelijk te verwachten dat alle vormen van milieudruk in een gebied worden geïdentificeerd in zo'n plan, zelfs al kan zo'n plan niet rechtstreeks ingrijpen op de luchthaven.

Omwille van bovenstaande elementen dient het Burgerforum Luchthavenregio in het kader van de publieke consultatie, een bezwaarschrift in tegen het voorliggende ontwerp beheerplan Silsombos van ANB.

Wij zijn van oordeel dat de nabijheid van de luchthaven als dé meest negatieve omgevingsfactor voor dit waardevol natuurgebied expliciet moet opgenomen worden in dit beheerplan. Dit niet doen, komt neer op een gebrek aan beleidsvisie en langetermijnvisie over dit zeer waardevol natuurgebied.

Henk Cuypers

Voorzitter Burgerforum Luchthavenregio

1 maart 2022